

LIT.: J. Hotko, Naručiteljska i donatorska djelatnost hrvatske plemkinje Helene Patačić, Tkalčić, 10(2006). • K. Horvat-Levaj, D. Baričević i M. Repanić-Braun, Akademska crkva sv. Katarine u Zagrebu, Zagreb 2011.

I. MANDUŠIĆ

Patačić, Katarina (rođ. **Keglević**), skupljačica lirskih pjesama (?Sveti Križ Začretje, 29. VIII. 1745 – Varaždin, XI. 1811). Kći grofa Petra VIII. Keglevića, velikoga župana požeškoga, i grofice Ane Marije, rođ. Drašković. God. 1763. u Topolovcu udala se za baruna Franju Stjepana Patačića (koji je sljedeće godine postao grofom), donijevši u miraz palaču Patačić u Varaždinu te imanja Popovec i Kalnik s Gušćerovcem. Palača je bila središte onodobnoga mondenog života: Patačići su u njoj organizirali plesove, kazališne predstave i književne salone. Luksuzan ih je život doveo do financijskoga sloma te im je imovina zaplijenjena. U hrvatskoj književnoj historiografiji Katarina je zabilježena kao autorica zbirke svjetovne lirike *Pesme horvatske*, nastale u Varaždinu 1781 (jedini primjerak čuva NSK u Zagrebu), a pojedini bibliografi pripisivali su joj i brojne prigodnice i ode na hrvatskome, ali one nisu sačuvane. Zbog opravdanih sumnji u njezino autorstvo, pretpostavlja se da je Katarina samo skupila pjesme i priredila zbirku, posvetivši ju rođaku svojega supruga, kaločkomu nadbiskupu → Adamu Patačiću, leksikografu. Zbirka sadržava 31, mahom kraću, pjesmu, a po tematici, stilu i tonu prva je izrazito svjetovna pjesmarica pretežito ljubavne lirike u kajkavskoj književnosti. U prvih deset pjesama opjevava se odnos zaljubljena muškarca prema djevojci Kati, a pojavljuje se i ženski lirski subjekt, kada se pobija muškarčevo viđenje njihova odnosa. Jedanaesta pjesma, *Ljubčica uskok*, najduža u zbirci, dvanaesteraki je prepjev kancone *Amore fuggitivo*, epiloga poznate pastore Aminta Torquata Tassa. Nakon nje slijedi drugi dio s 20 pjesama, sadržajno nejedinstvenih: ljubavnih, refleksivnih i sentencioznih koje su odraz recepcije talijanske književnosti, nastale zahvaljujući utjecajima iz Beča, a uočljiva je i njihova povezanost s kulturom popijevke, *Lieda* (Dunja Fališevac). U novije doba Tomislav Bogdan, za posljednjih 15 pjesama, ustvrdio je da su prepjevi arija iz dviju glazbenih drama Pietra Metastasia (1698–1782), jednoga od najpoznatijih pisaca XVIII. st. i carskoga pjesnika na bečkome dvoru. Prvih 14 pjesama prijevodi su arija iz drame *Nitteti* (prvi put izvedena 1756. u Madridu), a posljednja je pjesma prijevod arije iz drame *Attilio Regolo* (prvi put izvedena 1750. u Dresdenu). U zbirci su uočljivi raznovrsni utjecaji europske ljubavne lirike (od Petrarke do XVIII. st.), elementi arkadijskoga i klasicističkoga pjesništva, a posebice sklonost poetici rokokoa. God. 1991. objavljen je faksimilni pretpisak rukopisa koji je priredio A. Jembrih.

LIT.: O. Šojat, »Pesme horvatske« i Katarina Patačić, Forum, 10(1971) 7–8. • A. Jembrih, Pesme horvatske Katarine Patačić (1781), u: K. Patačić, Pesme horvatske (pretpisak), Donja Strubica–Zagreb 1991. • D. Fališevac, »Pesme horvatske« Katarine Patačić kao zbornik rokokopopijevaka, u: Smiješno & ozbiljno u staroj hrvatskoj književnosti, Zagreb 1995. • P. Maček, Rod Patačića od Zajezda: rodoslovna rasprava, Zagreb 2004. • T. Bogdan, »Pesme horvatske« i predloži strani, u: Perivoj od slave: zbornik Dunje Fališevac, Zagreb 2012.

J. LUKEC

Pavleković, Boris, skladatelj i glazbeni djelatnik (Varaždin, 26. VII. 1968). Osnovnu školu pohađao je u Mihovljanu. Nakon završene srednje škole u Krapini te raznih poslova, posvetio se glazbi kao tekstopisac, autor glazbe i aranžmana. Pjesme je počeo pisati 1990-ih, a neke su od njih postale popularne među ljubiteljima zagorske glazbe (*Kuharica*, *Zagorski lepi kraj*). God. 1995. postao je glazbeni urednik emisije »Domaće popevke i tanci« Radija Kaj. Kao suradnik Radija Kaj 2000. ponovno je pokrenuo festival Igrajte nam mužikaši (1999. nije se održao). Predsjednik je udruge za njegovanje i promociju glazbe Hrvatskoga zagorja Kajscena, od njezina osnutka 2003, koja je organizator manifestacija Pjesmom do srca, Pjesma i tambura, Hit Zagorja i Krapinafest te drugih priredbi i koncerata. God. 2002. objavio je nosač zvuka *Zagorski lepi kraj*.

I. MIHOLIĆ

pavlini (latinski Ordo fratrum S. Pauli primi eremita: Red braće sv. Pavla prvoga pustinjaka), katolički redovnici. U narodu zvani »bi-

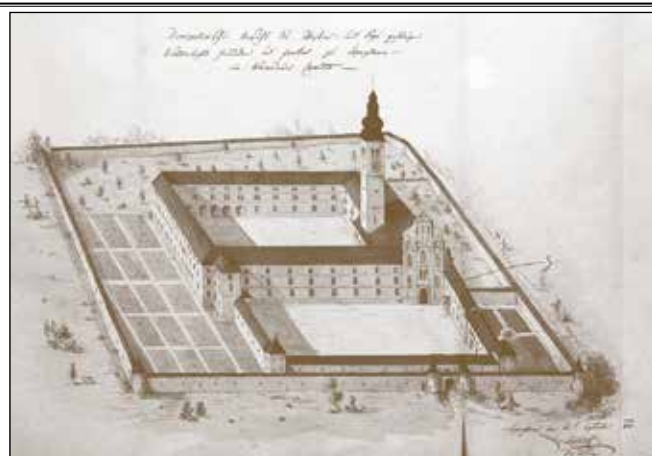
PESME HORVATSKE, VARAŽDIN 1781.

KATARINA PATAČIĆ

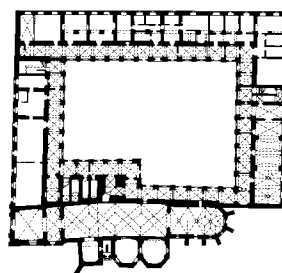
jela braća« ili »bijeli fratri«, naziv pavlovci dobili su po svojem uzoru, sv. Pavlu Pustinjaku (III–IV. st.), začetniku pustinjačkoga redovništva. Kao red nastali su u Ugarskoj u prvoj polovici XIII. st. Službenim početkom reda smatra se 1308. godina, kad mu je papinski legat Gentile da Montefiore dao *Pravilo sv. Augustina*. Papa Ivan XXII. red je svečano potvrdio 1328. Prvotno su pretežito bili laici, u XIV. st. među njima je sve više zaređenih svećenika, a od početka XV. st. sve su brojniji ispovjednici i dušobrižnici. Rano su prenijeli djelovanje na obližnje hrvatske krajeve; najprije su stigli u Dubicu, gdje su 1244. dobili zemljište za gradnju svojega prvog samostana. Iako su do kraja XIV. st. proširili djelovanje na hrvatskome prostoru između Mure, Drave, Dunava i Jadranskoga mora te podignuli desetak samostana, ni jedan još nisu imali na području Hrvatskoga zagorja. Osnutkom samostana u Remetama kraj Zagreba, po predaji 1272, posve su se približili Zagorju. Njihov dolazak u Herganje i trajnije naseljavanje dovodi se u neposrednu vezu s grofom Hermanom II. Celjskim, nakon što mu je kralj Sigismund Luksemburgovac početkom 1399. darovao Zagorsku županiju s gradovima Krapinom, Loporom, Oštrcem, Belcem, Kostelom, Trakošćanom, Lepoglavom, Cesargradom i objema utvrdama Trnovec. Promjena feudalnoga gospodara ubrzo se odrazila na crkvene prilike na tome području kad je na njega doveo pavline i od gradskih razvalina sagradio im oko 1400. samostan i crkvu *sub Lepoglava*, obdarivši ih prostranim posjedima u dolini Bednje i Očure te po okolnim brdima (172 638 ha). Pavlinska pak predaja osnutak samostana datira u 1400, a posvećenje crkve oko 1415. U Zagorju djeluju do ukidanja Reda 1786. Papa Bonifacije IX. naložio je 1401. da im se dopusti školovanje na sveučilištima u Beču, Krakovu, Parizu i drugim učilištima, a papa Eugen IV. pozivao je 1437. leopoglavskoga priora Demetrija da se koristi tom povlasticom. U međuvremenu im je 1418. papa Martin V. dopustio navještenje riječi Božje, a 1478. na generalnome kapitulu Reda određeno je da se za

SAMOSTANSKE ARKADE, LEPOGLAVA

CRTEŽ SAMOSTANA, 1492, LEPOGLAVA

TLOCRT SAMOSTANA,
LEPOGLAVA

OLTAR SVETOGA KRIŽA, OLTAR SV. PAVLA PUSTINJAKA I PROPOVJEDAONICA, XVIII. ST., ŽUPNA CRKVA BEZGREŠNOGA ZAČEĆA BLAŽENE DJEVICE MARIJE, LEPOGLAVA

vrijeme mise drže propovijedi. Hermanovi nasljednici, sin Fridrik II. i unuk Ulrik II., vodili su brigu o lepoglavskome samostanu i njegovim redovnicima do 1456; darovnicama su uvećavali samostanska imanja, a njihov primjer slijedili su i neki dobročinitelji (plemkinja Barbara iz Marčana darovala je 1450. samostanu vinograd). Fridrik II. oslobodio je 1451. lepoglavske pavline plaćanja gornice (vinska desetina), koju su davali njihovi kmetovi od samostanskih vinograda u Kamenici. Tada je na čelu njihove samostanske zajednice bio prior Ivan, koji je tu dužnost obnašao do 1458. Novi gospodari Zagorja, češki plemić Jan Vitovec te njegovi sinovi i nasljednici Vilim, Ivan i Juraj, nisu bili skloni pavlinima u Lepoglavi i njihovu samostanu. U to je doba, 1460-ih, više o njima brinuo kralj Matija Korvin: u više navrata potvrđivao im je stare i dodjeljivao nove povlastice, izdavao prijepise isprava koje su tražili, oslobađao ih feudalnih davanja, dopustio im da mogu stjecati imanja i da se ne moraju odazivati na svjetovni sud. Zbog nevjere kralj je 1489. oduzeo Vitovcima Zagorsku županiju s pripadajućim gradovima Krapinom, Varaždinom, Vrbovcem, Trakošćanom, Vinicom, Grebenom, Loborom, Oštrcem i Belom te ju darovao sinu Ivanišu. U međuvremenu je lepoglavski samostan s crkvom stradao za osmanskih provala u Hrvatsku 1468. te za devet prodora 1474–94 (Andrija Eggerer 1481. piše da su Turci spalili samostan). Njihovu obnovu započeo je 1481. prior Juraj, ali je ona završena tek potporom hercega Ivaniša, koji je pomagao lepoglavske pavline, darivao ih i obnovio im samostan i crkvu (po vlastitoj želji u njoj je pokopan 1504) te je ostao zapamćen kao podupiratelj i zaštitnik njihove kulturne djelatnosti u sjeverozapadnoj Hrvatskoj. Od početka XVI. st., u kojemu na širem hrvatskom prostoru pavlini nisu sagradili ni jedan novi samostan, većina postojećih bila je oštećena ili potpuno uništena za sve silnijih osmanskih provala prema habsburškim zemljama; pritom su stradavali i hrvatski krajevi, tako da su 1555–57. svi samostani hrvatskih pavlina bili opustošeni, a 1571. dvanaest remetskih pavlina mučenički je ubijeno. U doba pogibeljnih osmanskih osvajanja tijekom XVI. st., ali i unutrašnjih trvenja između vladara i moćnih velikaša, Zagorje je bilo manje pogođeno razaranjima; veće posljedice ostavio je tek prodor u okolicu Konjščine i Varaždina 1545, te se od XVI. do XVIII. st. na zagorskim vlastelinstvima, pa i pavlinskim, povećavao broj podložnika. U takvim okolnostima Lepoglava je postupno postajala najvažnijim središtem pavlinske prisutnosti i djelovanja u Hrvatskoj; 1503. u samostanu je otvorena gimnazija za duhovnu i svjetovnu mladež koju su polazili plemićki sinovi iz Zagorja i Podravine, a od 1577. u Lepoglavi je, radi sigurnosti, bilo sjedište reda. Potkraj XVI. st. Osmanlije su zaustavljeni pod Siskom 22. VI. 1593, pa je mir na ušću Žitve u Dunav 1606. donio olakšanje te otvorio put pavlinskoj obnovi i napretku, iako su im u Slavoniji ostala tek dva samostana, u Lepoglavi i Remetama. U duhu posttridentske obnove trebalo je obnoviti samostane, a redovnike vratiti redovničkoj stezi i održavanju Pravila. Iako su 1600. na generalnome kapitolu u Lepoglavi, za vrhovnoga poglavara Šimuna Bratulića, pavlini prihvatili novi *Rimski misal* i *Časoslov*, put prema obnovi i napretku bio je dug i težak. Unutrašnji otpori priječili su promjene (1632. čak je predlagano ukidanje Reda), a osmanski prodori iznova tražili obnovu oštećenih i izgradnju uništenih samostana (1604. Osmanlije su spalili lepoglavski samostan, a novi je kao najveći u Hrvatskoj građen 1650–63). Sve snažnije promjene ipak su se osjećale u razdoblju od 1620. do oko 1700, pa je 1662. u → Olimju u Štajerskoj utemeljen novi pavlinski samostan. Uzlet Reda u doba »baroknoga preporoda u redovničkom životu« pavlina stavio je pred članstvo potrebu nove teritorijalne organizacije zbog velike nesnošljivosti između hrvatskih i ugarskih redovnika. Razdvojili su se na generalnome kapitolu 1696. u Maria Thallu (Marjanka kraj Bratislave), a Sveta Stolica podjelu je potvrdila 1699. Odijeljenoj pavlinskoj provinciji sa sjedištem u Lepoglavi pripadali su hrvatski i austrijski pavlini, koji su se pak razdvojili 1710. Nova hrvatska pavlinska pokrajina našla se pred velikim izazovom, trebalo je obnoviti samostane, čak i onaj rimski, boriti se s ugarskim pavlinima

za čakovečki samostan, sačuvati zajednicu i njezina dobra za vrijeme društvenih nemira 1703–11, izazvanih bunom Ferenc II. Rákóczyja. U doba vladavine carice Marije Terezije (1740–80) i njezina sina Josipa II. (1780–90), hrvatski su pavlini potvrdili svoju učinkovitu poslovnost: 1742. otvorili su u Lepoglavi radionicu svijeća, a u Očuri radionicu papira. Unatoč gospodarskim uspjesima, carica je 1770. naredila popis svih redovnika, zabranila redovima primanje novih članova te dokinula samostanske stegovne kazne u Habsburškoj Monarhiji. U takvu ozračju pavlini i njihovi samostani u sjevernoj Hrvatskoj (Lepoglava, Remete, Svetice) gotovo su nestali između 1782. i 1784 (samostan u Lepoglavi zatvoren je 1784), nakon što su samostani i crkve bili namijenjeni novim župama. Car Josip II. ukinuo je 1786. Pavlinski red, imovinu kojega je preuzelo Ugarsko namjesničko vijeće i namijenilo ju vjerskome i obrazovnomu fondu. U pavlinski samostan u Lepoglavi uselio se Čazmanski kaptol, a od 1854. postao je kaznionicom.

U hrvatskoj povijesti i kulturi tijekom svojega višestoljetnog djelovanja ostavili su snažan i neizbrisiv trag u mnogim područjima života i djelovanja, a jedno od najsnažnijih njihovih središta bilo je na području Zagorja, u njihovu lepoglavskom samostanu. Isprva su živjeli kao pustinjaci, poslije su prihvatili samostanski ustroj i život po *Pra-vilu sv. Augustina*, ali su postupno primanjem darova, sve brojnijim povlasticama, darovnicama i oporukama ubrzano povećavali svoja imanja, tako da već od polovice XV. st. postaju pravi feudalci koji su na svojim posjedima imali kmetove (1483. na njihovim posjedima u selima Lepoglava, Sestranec i Očura bilo je više od 80 kmetova). Kao veleposjednici unaprijedili su na svojim posjedima poljodjelstvo, osobito stočarstvo, vinogradarstvo i voćarstvo, donijeli u hrvatske krajeve nove i nepoznate kulture te utjecali na razvoj obrta (→ lepoglavska čipka). Materijalna dobra koja su brižno stjecali omogućivala su im da se bave najrazličitijim oblicima kulturnoga rada, ponajprije za potrebe vlastitih zajednica, ali i na korist vjernoga puka i kraja u kojem su djelovali. Svoju snažnu prisutnost i nadmoć pokazivali su podizanjem velikih samostanskih zdanja i pratećih crkava na kojima su godinama radili vrsni majstori: arhitekti, zidari, slikari, kipari, zlatari, a u samostanskim prostorima djelovali su nadareni učitelji, pisci, jezikoslovci, filozofi, povjesničari te znanstvenici različitih stručnih usmjerenja i zanimanja. Lepoglavski samostan najbolji je primjer tako organiziranoga života i rada. Po arhitektonskome sklopu najveći je, i najstariji (s početka XIV. st.), pavlinski samostan u Hrvatskoj, po broju posjeda najbogatiji, a u duhovnoj kulturi Hrvatske jedan od najznačajnijih. Uza svu skromnost pavlinske osnove, građen je kvalitetno, u skladu s tadašnjim kretanjima u arhitekturi na srednjoeuropskim prostorima. Već pri njegovu osnutku oko 1400. utemeljitelj Herman II. Celjski se postarao da samostan i njegovu redovničku zajednicu materijalno zbrine darovavši im velike posjede s kmetovima u Lepoglavi, Očuri, Sestrancu, Purgi i Bulišincu, a potom su stekli Gredu kraj Maruševca, koju im je grof Ulrik II. uzeo 1455. u zamjenu za sela Gregurevec, Krepčinec i Kuzminec kraj Vetrnice, pa je već polovicom XV. st. lepoglavski samostan postao najbogatiji pavlinski samostan u Hrvatskoj. Za Kamenicu, koju mu je, s jedanaest sela, darovala 1507. Beatrica Frankapan, udovica Ivaniša Korvina, neuspjelo se sporio do 1730. s gospodarima Trakošćana. U lepoglavskome samostanu djelovali su mnogi nadareni članovi zajednice ili već formirani majstori koji su svojim radom uvelike pridonijeli hrvatskoj duhovnosti, kulturi, pismenosti i umjetnosti. Među pavlinskim slikarima istaknuli su se → Luka Markgraf, koji je opremio samostan portretima zaslužnih pavlina i dobročinitelja, → Franjo Bobić, kojemu se pripisuju slike u medaljonima između štukatura u lepoglavskoj knjižnici, i → Ivan Krstitelj Ranger, najpoznatiji pavlinski barokni slikar, koji je oslikao refektorij u lepoglavskome samostanu (1733), a u samostanskoj crkvi izradio freske na pjevalištu (1735–37) te oslikao svetište (1742–43). Krugu velikih umjetnika pripada i → Aleksije Königer, koji je kao laik bio član lepoglavske redovničke zajednice, a smatra se najvećim pavlinskim kiparom XVIII. st.; radio je isključivo

ZIDNA SLIKA, SAMOSTANSKA LJEKARNA, XVIII. ST., LEPOGLAVA

PAVLINSKI LJETNIKOVAC, XVIII. ST., VETERNICA

PAVLINI

za crkve i kapele Pavlinskoga reda, a najveće djelo izradio je za samostansku crkvu Bezgrešnoga začeća Blažene Djevice Marije u Lepoglavi. Lepoglavski su pavlini imali bogatu riznicu crkvenih dragocjenosti i umjetnina; već 1505. Nikola, general Reda, naredio je samostanskom vikaru → Marku iz Dubrave da ih sve popiše, a popis je do 1708. dopunjavan u više navrata.

Podjednako su pisali latinskim i hrvatskim jezikom. U njihovim samostanima u sjevernoj Hrvatskoj liturgijski i poslovni jezik bio je latinski, a propovijedalo se na hrvatskome jeziku, koji je bio pomoćni jezik u školstvu i razgovorni jezik između nastavnoga osoblja i đaka. Na širem polju književnoga stvaralaštva prevladavaju djela povijesnoga i pravnoga karaktera te propovijedi. Marko iz Dubrave sakupio je veliku zbirku različitih spisa i papinskih bula te oko 1496. sastavio kroniku Pavlinskoga reda (*Chronicon ordinis s. Pauli primi Eremitae*), → Martin Borković zdušno je radio na obnovi Pavlinskoga reda, a sakupio je i opsežnu povijesnu građu o pojedinim pavlinskim samostanima koja je u obradbi pavlinskoga povjesničara A. Eggerera tiskana u Beču kao prvi svezak pavlinskih anala *Fragmen panis*

protoeremetici (1663). Najznačajniji pavlini pisac XVIII. st. bio je → Nikola Benger, koji je najpotpunije obradio povijest lepoglavskih pavlina u tiskanim djelima *Annalium eremi-coenobiticorum ordinis Fratrum eremitarum s. Pauli Primi, eremita* (1743) i *Promptuarium privilegiorum confessarios regulares attentium quoad facultates ad absolvendum ac dispensandum etc. a sacra Sede Apostolica eisdem concessas* (1750), no većina njegovih djela ostala je u rukopisu. Razvoju hrvatske književnosti i kulture pridonijeli su nadareni i marljivi djelatnici na polju jezika i leksikografije, među koje spada → Ivan Belosteneć, pjesnik, pisac propovijedi i leksikograf kojemu je posmrtno tiskano najvažnije i najpoznatije djelo – latinsko-hrvatski riječnik *Gazophylacium seu Latino-Illyricorum onomatum aerarium* (1740). Crkveni povjesničar i prevoditelj → Ivan Krištolević preveo je djelo Tome Kempenca *De imitatione Christi* (*Od nasljedovanja Kristuševe*, 1710). Organizacijskim sposobnostima, nastavnim djelovanjem i pisanjem istaknuo se → Gašpar Malečić, koji je djelovao kao profesor filozofije u Lepoglavi i teologije u Trnavi do 1673, kada je katedru teologije prenio u Lepoglavu. Najpoznatije mu je djelo pravnoga karaktera

KAPELA SV. DONATA, 1730., I TLOCRT KAPELE

Samaritanus sive Severus, et benignus iudex ex jure canonico delineatus (1693), u kojem opisuje nepravilnosti u crkvenome i svjetovnome sudovanju. Velikom nizu istaknutih pavlina koji su svojim životom i radom vezani uz lepoglavski samostan i Hrvatsko zagorje pripadaju zagrebački biskupi Wolfgang Gyulay (1548–50), Š. Bratulić (1603–11), M. Borković (1667–87) i Emerik Esterházy (1708–23).

Pavlini su stekli glas vrlo učenih ljudi, koji brinu za odgoj i izobrazbu budućih članova svojega reda. Ako su 1437. još oklijevali slati svoje gojence na školovanje u poznate sveučilišne centre, 1671. imali su obvezu po provincijama odrediti po jedan do dva samostana u kojima će djelovati njihove škole. God. 1503. u lepoglavskome samostanu prior Marko iz Dubrave otvorio je prvu javnu gimnaziju za »duhovnu i svjetovnu« mladež, koja je s prekidom (1526–81) djelovala do 1637, kad je zatvorena. Nakon 1607. nastava je vjerojatno izvođena po isusovačkome gimnazijskom programu. Uz gimnaziju, postojala je knjižnica bogata fondom knjiga na latinskome i drugim jezicima. God. 1656. u lepoglavskome samostanu otpočeo je djelovati filozofski studij (prvi profesor bio je Jakov Obostranec), a 1673–95. s prekidima djelovao je i teološki studij, nakon što je G. Malečić prenio katedru teologije iz Trnave. God. 1700. Malečić je za hrvatske pavline u Lepoglavi osnovao novu bogoslovnu školu.

LIT.: V. Klaić, Osnutak manastira Lepoglave i povjest njegova u XV. stoljeću (1400–1495), Vjestnik Kr. hrvatsko-slavonsko-dalmatinskog zemaljskog arkiva, 10(1908). • Kultura pavlina u Hrvatskoj: 1244–1786 (katalog izložbe), Zagreb 1989. • A. Sekulić, Pavlinski prinosi hrvatskoj književnosti, Zagreb 1997. • K. Dočkal, Povijest pavlinskog samostana Blažene Djevice Marije u Lepoglavi, Zagreb 2014.

P. Čošković

Pavlinić, Vladimir, novinar, grafičar i prevoditelj (Dubrovčan, 5. XI. 1929 – London, 25. IX. 2022). Osnovnu školu pohađao je u Velikome Trgovišću. Klasičnu gimnaziju (1948) i studij teologije (1953) završio je u Zagrebu. Uz teologiju, studirao je i slikarstvo.

Godine 1953. zaređen je za svećenika te je 1958–63. bio upravitelj župe Oštrc u Žumberku. Bio je pokretač i 1963–72. glavni urednik tjednika *Glas Koncila*, potom 1970–71. i prvi glavni urednik obiteljske revije *Kana*. Izložen sustavnim režimskim pritiscima (nekoliko puta zatvaran), odlučio je napustiti zemlju. Isprva je boravio u Beču, a od 1974. je živio i radio u Londonu, gdje je do 1977. bio član uredništva *Nove Hrvatske*, a potom glavni urednik lista *Poruka slobodne Hrvatske* (1978–83) te suutemeljitelj Hrvatskoga informativnog ureda. Nakon 1990. vratio se u domovinu, sastavio prvi nacrt ustroja hrvatske novinske agencije, te 1992. uređivao tjednik na engleskome jeziku *Croatia Monitor*. Od 1996. uređivao je televizijski program *Treća strana* Udruge za domovinu i dijasporu, potom radio u uredništvu *Tjednika* kao novinar i voditelj lektorske skupine. Od 1997. do 1999. organizirao je i vodio Novinarsku radionicu HINA-e. Nakon toga vratio se u London. Od 2003. pisao je kolumnu u mjesecniku *Kana*. Autor je knjige *Stil i jezik novinara* (2001). Bavio se i slikanjem. Odlikovan je Redom Danice hrvatske s likom Marka Marulića (2019).

LIT.: M. Ivanjek, Kad bude prolazio, Zagreb 2013.

M. IVANJEK

Pavlovec Pregradski, naselje u sastavu grada Pregrade, jugozapadno od upravnoga središta; 209 stanovnika. Smješten na brežuljkastome području između dolina rijeke Kosteljine i potoka Sopotnice. Stariji naziv dijela naselja je Stupinština. Kapela sv. Donata prvotno je bila filijala župe Desinić, a danas pripada župi Marinci. Izgrađena je 1730. kao zavjetna kapela Matije Marića, predsjednika županij-skoga suda u Varaždinu, a djelo je lokalnoga majstora. Tlocrt kapele tvori pravokutan brod i izduljeno, nešto uže svetište. Bačvasti svod obilježje je barokne gradnje; posebnost predstavlja pročelje s malim zvonikom na preslicu, što je obilježje mediteranske gradnje. Sa strane je svetišta i brodu dograđen mali drveni trijem. U središtu glavnoga oltara slika je sv. Donata iz 1746, rad nepoznata autora. Za sliku sv.